

Szeméttemető kicsiben és nagyban

Az országban teljes mértékben csak Háromszéken működik az integrált hulladékgazdálkodási rendszer

A pataréti szeméttelep ügye sötét folt Kolozsvár népszerűségén, amely rendszeresen kísérti a városvezetést, a városlakók és a patarétiak minden napjait. A korszerűtlen szeméttárolás helyzete az uniós csatlakozás óta az egyik legnagyobb, máig megoldatlan problémája Romániának.

Az újra és újra feltelő pataréti szeméttelep már hosszú ideje kísérti a kincses várost. Miután a szeméttelpepet be kellett zárni, a régi mellé kijelöltek egy új, ideiglenes területet, amíg a korszerű tározó felépül. Aztán ez is megtelt, a környezetvédelmi hatóságok pedig rendszeresen büntetik az önkormányzatot. A feltelt szeméthalmon gyűjtogatással segítenek. Legutóbb májusban gyulladt ki kétszer a kolozsvári hulladéktároló szeméthege: május 3-án éjszaka mintegy 3500 négyzetméteren égett a hulladék, röviddel utána május 30-án este riasztották ismét a tűzoltókat. Senki nem sérült meg az ott lakók közül, a szeméthege apadt, a mérgező füst pedig alaposan szétterjedt. A múlt hónap végén 1500 négyzetméteren égett a hulladék, akkor négy órán át oltották a tüzet a kolozsvári tűzoltók. Korábban tavaly októberben kapott lángra a szeméttelep, a Kolozs megyei készenléti felügyelőség (ISU) pedig már akkor is azon az állásponton volt, hogy szándékosan gyűjtogatnak.

2016-ban összesen 15-ször gyulladt ki a pataréti hulladéktároló, amelynek egy része a megyei tanács hatáskörébe tartozik, és le van zárva. A másik része a kolozsvári polgármesteri hivatal gondozásában áll: itt tárolják ideiglenes jelleggel a szemetet, amíg az új, korszerű tározó fel nem épül. A kérdés az, hogy mikor. Láthatóan nem akarnak sietni a munkálatokkal, tekintve, hogy 2017-ben még több, 29 tüzeset volt a Pataréten: az ISU szakemberei szerint nagy részüket minden bizonnyal szándékosan okozták. A megfigyelő kamerák éppen azokban az időszakokban és a szeméttelpeken azokon a részein nem működtek, ahol lángra kapott a hulladék. Úgy tűnik, az ideiglenes hulladéktárolót még sokáig szeretnék használni a kolozsvári szemétszállítók, akik mindemellett a környezetbarát arculatot használják előszeretettel logójukban és a honlapjukon egyaránt, holott a szemétszállítási manőverük ennek az ellenkezőjét bizonyítja.

Románia nem felel meg az EU elvárásainak

Külön kuka a műanyag, külön a fémnek és üvegnek, külön a háztartási szemétnak, külön a papírnak: mára minden faluban vannak szelektív hulladéktárolók, funkciójuk azonban erősen megkérdőjelezhető. Románia az Európai Unió-

hoz való 2007-es csatlakozása óta, mint minden más tagállam, a korszerűsített, környezetkímélő szeméttelhordásra, újrahasznosításra vonatkozó előírásokat is felvette a kötelező teendők listájára. Az országnak 11 év alatt sem sikerült teljesítenie vállalásait, ezért az Európai Bizottság már 2015-ben eljárást indított az ügyben, tekintve, hogy már 2013-ban felül kellett volna vizsgálni az országos hulladék-

delmi miniszter nem egyszer hangoztatta a sajtóban: a siralmas helyzet oka az, hogy Romániában fittyet hánynak a környezetvédelmi törvényekre. Az újrahasznosítás nem csak a közegészségügy és környezetvédelem szempontjából lenne fontos lépés: Gavrilescu szerint amennyiben sikerülne 2030-ig bevezetni a körforgásos gazdaságot, 180 000 új munkahelyet teremthetnének.

Korszerű szelektív kukák, de minek?

Kolozsváron a látszatot legalább igyekeznek fenntartani: 2016-ban a városi önkormányzat beindított egy projektet, amelynek során 100, földalatti szelektív hulladéktárolót állítanak fel város szerte, amelyeknek köszönhetően nem fújná szét a szél a szemetet a ku-

tók nem egy korszerű, újrahasznosító üzem felé tartanak.

A szabadon folyó csurgalék következményei

A szél által ide-oda hordott pataréti szemét másik káros hozadéka a szemétretegen átfolyó eső és egyéb csapadék miatt keletkezett csurgalék, amely több évtized alatt tóvá nőtte ki magát. Réti Kinga, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) környezettudományi szakának oktatója elmondta, a szerves hulladék lebomlása során keletkezett csurgalék már több éve megjelent a tározó keleti oldalán, az utóbbi években azonban hirtelen megnőtt a mennyisége. Létezik ugyan egy csurgaléklevet gyűjtő medence, de ennek a befogadóképessége rég túl van haladva. Már a 2000-

tékú szennyezettség esetén az élővilág még képes alkalmazkodni, a csurgalék növekedésével azonban a Szamos szennyezettsége is nő.

Pozitív példa Székelyföldön

Tavaly indították be a Kovászna megyei Réty községhez tartozó Lécfalva melletti integrált hulladékkezelő központot, az ország egyetlen olyan szemétfeldolgozóját, ahol teljes mértékben működik a szelektációs elv. A Krónika korábbi beszámolója szerint a létesítmény minden szempontból megfelel az uniós előírásoknak, a központ kizárólag Háromszék lakosságát szolgálja ki, csakis a megyében működő négy hulladékbe gyűjtő vállalatától fogadják be a szemetet. Viszont Kovászna megye minden más, nem EU-konform hulladéktárolóját be-

FOTÓ: ISU

Tavalyelőtt tizenöt, tavaly huszonkilenc alkalommal gyulladt ki a pataréti szeméttelep. A hatóságok szerint szándékosan gyűjtogatnak

gazdálkodási tervet az Európai Bizottság (EB) 2008/98-as keretirányelve alapján, ami nem történt meg. A Bizottság 2016-ban küldte el Romániának a felszólítást a mulasztás pótlására, amit – úgy tűnik – Kolozsváron azóta is a szeméttelpeken igyekeznek „orvosolni”.

Az uniós felszólítás ellenére az országban máshol sem javult a helyzet, mert idén áprilisban – éppen a legújabb, májusi pataréti szeméttelpe előtt néhány héttel – az ország újabb felszólítást kapott az Európai Parlamenttől az újrahasznosítás növelése, a hulladékok tárolása és az étel- és italpazarlás visszaszorítása érdekében.

A strasbourgi plenáris ülésen megszavazott jogszabálysorozat előírja: 2025-re a települési hulladékok legalább 55 százalékát kell újrahasznosítani. Ezt 2030-ra 60 százalékra, 2035-re 65 százalékra kellene növelni. A környezetvédelmi minisztérium hivatalos adatai szerint Románia jelenleg a teljes évi szeméttömeg 50 százalékát hasznosítja újra. Grația Gavrilescu környezetvé-

kából, és a bűztől is mentesülne a város. A projektre 4,8 millió lejt áldozott az önkormányzat, a terv szerint pedig 36 kukát tavaly decemberig kellett elhelyezni a városban, 27-et idén februárig, az utolsó 37-et pedig idén novemberig kell felállítani a pályázati kiírást megnyert Euritech cégnek. A tudatos városlakók pedig igyekeznek is megtölteni kartonnal a papírtárolót, hogy aztán mind a Brantner, mind a Rosal szemétszállító cég autója az összes sze-

es évek elején láthatóak voltak a kisebb-nagyobb csurgaléktócsák, amelyek évről évre változtak. A folyadékban egyebek mellett nehézfém-maradványok, nitrátok és nitrátok találhatók. A szakértő elmondta, a nehézfémek felhalmozódása veszélyt jelent a felszíni és felszínalatti vizekre, a talajok minőségére és nem utolsósorban az élővilágra. A nehézfémek felgyűlnek a talajban, a növényekben, az állatokban és a tápláléklánc révén az emberben is.

Ha nem csökken 2020-ra a vegyes hulladék, Románia további súlyos büntetéseket fog kapni, ami miatt a hulladék elhordásáért fizetett lakossági összeg is nőni fog.

metet a városlakók szeme láttára a háztartási szeméttel együtt préselje össze a korántsem korszerű kukásautó hátuljában. Hogy hova szállítják a szemetet, egyik honlapon sem szerepel, nem nehéz azonban kitalálni, hogy az összes hulladékot egy tömbbe préselő au-

A csurgalék jelenleg a Zápolya patakba folyik, ami a kis Szamos kis mellékfolyója. Szerencsére a patak nem bővíz vízfolyás, így a Szamosba való ömlése után valamennyire feloldódik, de nem annyira, hogy ne veszélyeztesse a folyó élővilágát. Réti szerint kismér-

zárták, és a lécfalviba szállítják a szemetet. Bár a szemétszállító cégeknek így többre kerül az elhordás, de ha országos szinten nem csökken 2020-ra a vegyes hulladék, Románia további súlyos büntetéseket fog kapni, ami miatt a hulladék elhordásáért fizetett lakossági összeg is nőni fog. A tervek szerint a lécfalvi tározó a következő 30–40 évre megoldja Háromszék szeméttelpeit, de a megyei önkormányzat szerint a bővítésre is lesz lehetőség. A szeméttelpeket uniós pályázat útján építették meg: a 20 milliós beruházással eddig 24 új munkahelyet létesítettek. Az új telepen szelektív válogató csarnok és komposztáló tér található, valamint hulladékok szortírozására, szállítására és feldolgozására alkalmas speciális járművek is hozzátartoznak. A terület, illetve a központ minden eszközével a megyei önkormányzat tulajdonában van, az üzemeltető ugyanakkor a nagyváradi ECO Bihor Kft.

KÁDÁR HANGA